

PROTOCOL ESPORT I LLEURE

**PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ACCIÓ
DE LES VIOLÈNCIES CAP A LA
INFÀNCIA I EL JOVENT**

CET 10[®]

#00

Índex

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ _____ Pàg. 3-4
2. ÀMBITS D'ACTUACIÓ I DEFINICIONS _____ Pàg. 5-6
3. PERSONES IMPLICADES I ROLS _____ Pàg. 7-8
4. PREVENCIÓ DE LES SITUACIONS DE MALTRACTAMENT _____ Pàg. 9-11
5. DETECCIÓ DE LES VIOLÈNCIES _____ Pàg. 12-13
6. CRITERIS D'ACTUACIÓ _____ Pàg. 14
7. CIRCUIT DE NOTIFICACIÓ _____ Pàg. 15-17

#01

Introducció i justificació

Aquest protocol es justifica per la necessitat de tenir mecanismes que garanteixin **la protecció integral dels infants i joves**, i amb l'objectiu general de dotar d'uns circuits d'intervenció a l'equip de monitoratge, coordinacions i agents implicats de les activitats i serveis de CET10 en casos de violència cap a la infància i el jovent. Pretén articular mecanismes preventius i de detecció de violències i maltractaments dins el context dels serveis i activitats ofertes i/o gestionades per l'entitat, així com crear espais inclusius on es promoguin valors de respecte, igualtat i inclusió. Es fomenta en la Llei Orgànica 8/2021 (LOPVI)¹, en la Llei Orgànica 10/2022 de llibertat sexual², en el protocol realitzat per l'Institut Barcelona Esport³ i en la pròpia normativa interna de l'entitat.

Es vol implementar una metodologia de treball basada en la reducció de riscos i que s'orienti cap a unes relacions lliures de violència. Això es fa atorgant un lloc rellevant a la **prevenció** tot disminuint les situacions de risc, i assegurant un **codi de conducta** que permeti que les relacions entre els equips i els infants i joves siguin sanes i enriquidores.

Els objectius que es pretén aconseguir amb aquest protocol són:

- Prevenir les situacions de maltractaments, les violències masclistes o LGTBI-fòbiques, així com la violència sexual cap la infància i adolescència.
- Protegir totes les persones participants de les activitats i dels serveis, tant infants i joves, com el personal de l'entitat (personal contractat, pràcticums i voluntaris/àries).
- Ajudar a detectar les situacions de violència que poden patir els nens, les nenes i el jovent que realitzen les activitats.
- Facilitar el procediment per comunicar i notificar els supòsits d'indicis de situacions de maltractaments, les violències masclistes o LGTBI-fòbiques, així com la violència sexual.
- Garantir el bon tracte com a tret distintiu i metodologia de treball del personal de l'entitat.

¹ Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant violència. Enllaç: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8>

² Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Enllaç: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-14630>

³ Protocol per a la prevenció, detecció i acció de les violències cap a la infància i l'adolescència a les activitats esportives de la ciutat de Barcelona, gener 2025 (v.03). Enllaç: <https://ajuntament.barcelona.cat/esports/ca/activitat-fisica-i-esport-en-edat-escolar/protocols-contra-les-violencies-infancia>

La infància i l'adolescència són la prioritat

Quan parlem de violències sexuals a la infància i adolescència hem de tenir en compte el següent:

1. 1 de cada 5 nens i nenes pateixen violència sexual abans dels 17 anys. D'aquests, un 60% mai no rebrà cap tipus d'ajuda i el 90% no dirà res fins l'edat adulta.
2. Un 23%-25% són nenes i un 10%-15% són nens.
3. En el 85%-90% dels casos, la persona que comet la violència sexual és de l'àmbit familiar o de l'entorn de confiança.

Per què has d'implicar-te?

1. Algunes violències són delictes i tenen conseqüències jurídiques i penals.
2. Per aconseguir que l'entitat sigui un espai de protecció, un entorn segur.
3. No podem prevenir allò que no coneixem. Per això, t'informem.
4. Les víctimes no poden esperar. Ajuda'ns a trencar el silenci.

Quines conseqüències poden tenir aquests casos per a les persones treballadores i per a les entitats?

I per tant té conseqüències jurídiques per a:

1. La persona que comet la situació de violència.
2. La persona o les persones que sabent o sospitant de la situació, no l'han comunicat a l'autoritat competent.
3. La institució a la qual pertany o en què treballa aquesta persona.

#02

Definicions

Assetjament per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere

Qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest (veure el *Protocol de perspectiva i inclusió LGBTIQ+* de l'entitat).

Assetjament sexual

El fet de sol·licitar favors de naturalesa sexual, per si mateix o per a un tercer, dins d'una relació laboral, docent, de prestació de serveis o anàloga, i que provoqui en la víctima una situació objectivament intimidatòria, hostil o humiliant (art. 184.1 CP). Quan la víctima és menor d'edat la pena és més greu (art. 184.4 CP).

Ciberassetjament

Assetjament que s'exerceix a través de plataformes virtuals en l'entorn del ciberespai. Consisteix a establir o intenti establir contacte amb la víctima a través de qualsevol mitjà de comunicació, o per mitjà de terceres persones; mitjançant l'ús indegut de les seves dades personals adquireixi productes mercaderies o contracti serveis, o faci que terceres persones contactin es posin en contacte amb ella; intenti utilitzar la imatge d'una persona sense el seu consentiment, per realitzar anuncis o obrir perfils falsos en xarxes socials, pàgines de contacte o qualsevol mitjà de difusió pública ocasionant una situació d'assetjament i humiliació (art.172 CP).

Violència

Tota acció, omissió o tracte negligent que priva a les persones dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de la seva forma i mitjà de comissió, inclosa la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment la violència digital.

En tot cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, el descuit o tracte negligent, les amenaces, injúries i calúmnies, l'explotació, les agressions i els abusos sexuals, la corrupció, l'assetjament escolar o sexual, el ciberassetjament, la

violència de gènere, la mutilació genital, el tràfic d'éssers humans amb qualsevol fi, el matrimoni infantil, la pornografia no consentida o no sol·licitada, l'extorsió sexual, la difusió pública de dades privades així com la presència de qualsevol comportament violent en el seu àmbit familiar.

Violència sexual

Les violències sexuals són tot acte de naturalesa sexual no consentits o que condicionen el lliure desenvolupament de la vida sexual en qualsevol àmbit públic o privat.

Inclou l'agressió sexual, l'assetjament sexual, l'explotació de la prostitució aliena, la mutilació genital femenina, el matrimoni forçat, l'assetjament amb connotació sexual i la tracta amb finalitats d'explotació sexual. També s'inclou tot acte comès en l'àmbit digital, la qual cosa comprèn la difusió d'actes de violència sexual a través de mitjans tecnològics, la pornografia no consentida i l'extorsió sexual.

Bon tracte

Entendrem per bon tracte aquell que, respectant els drets fonamentals de la infància i el jovent, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció davant la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels infants i adolescents. (art. 1.3 de la LOPIVI)⁴

El punt de partida dels bons tractes consisteix a respondre correctament a les necessitats de cura, protecció, educació, respecte, empatia i vinculació afectiva. Les persones adultes poden exercir models educatius de bon tracte de les següents maneres:

- Establint relacions afectives, d'acceptació incondicional, empatia, suport i respecte.
- Aportant suport, control, confiant en les possibilitats de cada individu, i mostrant respecte cap a les diferències individuals.
- Fomentant relacions de confiança, on la comunicació sigui oberta, i se'ns pugui venir a explicar qualsevol actitud, comportament o comentari dels/de les companys/es, altres adults/es que molestin.

Les activitats que es realitzin basades en la **cultura del bon tracte** esdevindran **un entorn segur**⁵ i de confiança que facilitarà la demanda d'ajuda si els infants o joves necessiten explicar algun tipus de violència viscuda, fent del personal de les entitats esportives referents d'escolta i protecció.

⁴ <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8/con>

⁵ Entorn segur és aquell entorn que respecta els drets de la infància i promou un ambient protector a nivell físic, psicològic i social, inclòs l'entorn digital

#03

Persones implicades i rols

Les persones implicades en una situació de violència poden variar en funció de la seva natura, i desenvolupen rols concrets al llarg del cas.

- **Infant/jove.** És qui pateix l'agressió física, psicològica, sexual o qualsevol tipus de maltractament, o bé qui la produeix cap a un altre infant o jove.
- **Família.** Pot exercir d'agent de la violència o bé de testimoni, en observar una situació externa de violència cap a un infant o jove.
- **Director/a del centre.** És la persona de màxima responsabilitat del centre escolar, per la qual cosa ha de ser notificada de l'existència d'una sospita o cas de violència dins el centre escolar, o que afecta a un/a alumne/a del mateix.
- **Associació de Famílies d'Alumnes (AFA).** Pel rol que ocupen dins del centre escolar, poden rebre denúncies, o exercir el rol de testimoni en observar una situació externa de violència cap a un infant o jove.
- **Personal adult extern.** Pot ser part del professorat, de l'equip de manteniment, de la cuina...; és a dir, personal que no treballa en CET10 però es troba dins el centre escolar i està en contacte amb l'alumnat, i que pot rebre la denúncia, o bé exercir el rol d'agent de la violència cap a un infant o jove.
- **Monitor/a (major d'edat).** És part de l'equip de monitoratge del centre, pot exercir el rol d'agent de la violència o bé de testimoni, en observar una situació externa de violència cap a un infant o jove.
- **Coordinador/a (en horari no lectiu).** És la persona que porta l'equip de monitors i monitores d'un centre, i que s'encarrega de la supervisió del seu equip, i pot exercir el rol d'agent de la violència o bé de testimoni, en observar una situació externa de violència cap a un infant o jove.
- **Monitor/a (menor d'edat).** És part de l'equip de monitoratge del centre, pot exercir el rol d'agent de l'agressió o bé de testimoni, en observar una situació externa de violència cap a un infant o jove. En ser menor d'edat, el protocol no és el mateix que en cas de ser monitor/a major d'edat.
- **Persona Delegada de Protecció.** És la persona designada per l'entitat, amb formació específica, per vetllar pel compliment del protocol. S'encarrega de tenir la formació requerida i assessorar a l'entitat, vetllar per la difusió i aplicació del Protocol, fer el seguiment de les possibles situacions de violència, coordinant-se amb els organismes públics i les famílies en la seva investigació i resolució.
- **Direcció de RRHH.** És una de les persones encarregades de portar la supervisió i investigació del cas de sospita quan hi ha una persona treballadora de CET10 implicada.

- **Assessoria externa.** És el conjunt de professionals jurídics que, en cas de necessitar recursos més específics o informació concreta, acompanyen al personal de CET10 que participa en la investigació i resolució de la situació de cada cas.
- **Infància Respon / SS.SS. / IBE.** Son els organismes públics que, partint de la normativa vigent, donen suport amb informació, seminaris, mesures i procediments; a més de realitzar el seguiment dels casos des de l'inici fins la seva resolució.

ROL	PERSONA IMPLICADA
Víctima	L'infant o adolescent
Persona agressora	Altre infant o adolescent La família Personal adult extern El/la monitor/a El/la monitor/a menor d'edat El/la coordinador/a
Persona observadora/testimoni	La família La direcció del centre Personal adult extern L'Associació de Famílies d'Alumnes Altre/a monitor/a Altre/a monitor/a menor d'edat El/la coordinador/a
Persones de protecció	La persona Delegada de Protecció La direcció de RRHH Assessoria externa Organisme públic: <ul style="list-style-type: none"> - Infància Respon - Serveis Socials - Institut Barcelona Esports (IBE)

#04

Prevenió de les situacions de maltractament

És important fer accions preventives que dificultin la seva aparició o bé que es puguin detectar en els primers estadis. Les activitats que es realitzin basades en la **cultura del bon tracte** esdevindran **un entorn segur** i de confiança que facilitarà la demanda d'ajuda si els infants o joves necessiten explicar algun tipus de violència viscuda, fent del personal de les entitats esportives referents d'escolta i protecció.

Per tal de prevenir l'existència d'algun tipus de conducta que pugui ser considerada violència per part de l'equip professional, és necessari considerar les mesures següents a fi de minimitzar les situacions que puguin constituir un risc, o prestar-se a ambigüitats i males interpretacions:

Relacions sanes, transparència i bon tracte

- S'ha de treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques i esportives, seria ideal que aquestes parelles fossin mixtes.
- Cal evitar quedar-se sol/a amb un infant o jove.

Espais utilitzats

- Les instal·lacions han de facilitar al màxim la visibilitat en els espais utilitzats, de manera que permetin la transparència com a factor de prevenció. I, a la vegada, han de ser guardadores de la intimitat, en el cas que l'activitat ho requereixi.
- Pel que fa als espais de reflexió o entrevista individual, es recomana que no siguin en un espai tancat (es poden generar espais tranquils en llocs oberts, etc.). Es recomana acotar el temps i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.
- En lavabos, dutxes, vestidors, sales de massatge i espais d'entrevista individual, sempre que sigui possible, cal anar amb un grup d'infants. Si és cas d'urgència d'un sol infant, s'ha d'avisar una altra persona de l'entitat i respectar el temps lògic d'aquest espai. No s'ha de tancar mai amb baldó.

Dades, imatges i xarxes socials

- S'ha de donar a conèixer el marc legal en relació amb els drets d'imatge i la protecció de dades i les conseqüències de la seva vulneració a infants i joves, personal de l'entitat i famílies.

- No s'han de donar ni sol·licitar números telefònics, adreces electròniques personals o altres dades sense el coneixement de les seves famílies.
- S'ha d'informar les famílies que no poden fer difusió, sense permís, de fotografies i vídeos en què apareguin altres infants o adolescents.
- S'ha de plantejar l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un/a jove.
- En aplicacions de missatgeria (WhatsApp, Telegram, etc.) es recomana que hi hagi almenys dues persones adultes en els grups.

Trucades a adolescents

- El contacte telefònic amb adolescents ha d'estar pactat prèviament o usar-lo per a temes de l'activitat i del grup. És recomanable fer les rondes de trucades amb l'equip de monitors i monitores conjuntament.

Desplaçaments

- És important acordar prèviament com es desenvoluparan els desplaçaments i incloure una autorització en les inscripcions generals.
- Totes les autoritzacions de les famílies han de ser lliurades per escrit, no serviran les trucades telefòniques.
- No s'ha de deixar mai cap infant o jove en mans de persones de qui no disposem d'autorització.

Dormir fora de casa (estades, competicions...)

- S'ha d'entendre el fet de dormir fora de casa com una activitat col·lectiva en què cada infant o jove ha de tenir el seu llit o el seu espai per dormir.
- Si es fan torns de guarda, és important que siguin compartits almenys en parelles, fer que els torns siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per monitor/a de guarda i que estigui situat en un espai accessible i que tingui sentit).

Obsequis

- En relació amb els obsequis, cal afavorir els regals grupals per sobre dels individuals, i han de ser pactats prèviament (per exemple, amic invisible, premi per algun joc, etc).
- Si es reben regals per part d'un sol infant o jove, s'han de quedar a l'entitat, no s'han de portar a casa com a una cosa especial.

Treballadors/es menors d'edat

- Cal aclarir els joves que fan de treballadors/es les seves responsabilitats i el seu rol en el grup. La seva condició de minoria d'edat passa també per tenir autorització, si escau, de les seves famílies.

#05

Detecció de les violències

Obligació de notificar

A més de prevenir i vetllar per la protecció, evitant situacions de risc, l'equip humà, per la seva proximitat i relació amb els infants i joves, pot vetllar perquè se'ls tracti adequadament IDENTIFICANT situacions de risc i actuant o donant suport.

TOTES les persones que col·laboren en les activitats que es desenvolupen a CET10 tenen l'obligació de notificar davant l'autoritat competent els indicis que puguin fer pensar que un infant o un jove que assisteix a les activitats esportives està vivint o ha viscut una situació de violència.⁶

Els **supòsits de violència infantil i adolescent** que es poden donar poden ser de varis tipus. Podem tenir indicati que un nen, una nena o un/a adolescent **està patint o ha patit** aquesta situació:

1. en el seu entorn familiar o de confiança.
2. per part d'un altre infant o adolescent participant en les activitats realitzades a l'entitat.
3. per part d'alguna persona col·laboradora, com a membre de l'equip professional, de forma estable o puntual a l'entitat.
4. per part d'una persona adulta desconeguda o un altre infant fora de l'activitat de l'entitat.

A les activitats dirigides, i en les seves relacions amb els adults i els iguals, l'equip de persones treballadores ha d'avaluar la presència dels infants i joves (roba, cops i ferides, estat físic general, estat emocional), controlar la seva assistència i les absències justificades o no, per tal de conèixer i detectar aquelles situacions de risc o desempament quan no tenen les seves necessitats bàsiques cobertes.

⁶ L'article 15 de la LOPIVI estableix: **Obligació del deure de comunicació de les situacions de violència**. En aquest sentit, s'estableix un deure genèric, que afecta a tota la ciutadania, de comunicar de manera immediata a l'autoritat competent l'existència d'indicis de violència exercida sobre nens, nenes o adolescents. Aquest deure de comunicació es configura **d'una forma més exigent** per a aquells col·lectius que, per raó del seu càrrec, professió, ofici o activitat, tenen encomanada l'assistència, la cura, l'ensenyament o la protecció de persones menors d'edat: personal qualificat dels centres sanitaris, centres escolars, i centres d'esport i oci i establiments en els quals resideixin habitualment nens, nenes o adolescents. En aquests supòsits, s'estableix l'obligació de les Administracions Públiques competents de facilitar mecanismes adequats de comunicació i intercanvi d'informació. En tot cas, la llei garanteix la protecció i seguretat de les persones que compleixen amb el seu deure de comunicació de situacions de violència, amb l'objectiu d'incentivar el compliment de tal deure.

Com hem de reaccionar davant el relat d'un infant o jove?

Respostes adequades:

- Creure a l'infant o al/a jove. No qüestionem el seu relat.
- Mantenir la calma. Evitar posar-nos nerviosos/es.
- Dir-li que ell o ella no és responsable de la situació.
- Reforçar la valentia en demanar ajuda.
- Assegurar-se que no ha patit ferides.
- Fer-li sentir orgull d'haver-ho explicat.
- Acceptar els sentiments de l'infant o adolescent.
- Expressar-li afecte valorant la situació i les seves necessitats (sempre sent curós/a en el contacte físic).
- Immediatament després de la revelació és necessari deixar tot per escrit (llenguatge verbal i no verbal).

#06

Criteris d'actuació

En qualsevol cas, quan es doni una situació d'observació d'indisid caldrà actuar amb prudència i aplicant tres criteris fonamentals:

- La **DISCRECIÓ**: només un grup reduït de persones ha d'estar al corrent de l'acció observada i s'ha d'encarregar de gestionar les accions necessàries per garantir la protecció dels infants i joves.
- La **TRANSPARÈNCIA**: s'ha de comunicar de tot el que ha passat o tota la informació de què es disposi a les famílies i a les persones afectades. Cal acompanyar aquestes persones en la mesura del possible.
- La **MÍNIMA INTERVENCIÓ NECESSÀRIA**: significa que els infants o adolescents que relatin una situació de violència no han de ser entrevistats per més d'una persona de l'entitat.

Accions de l'entitat

Les accions que s'han d'executar en relació amb aquest protocol són:

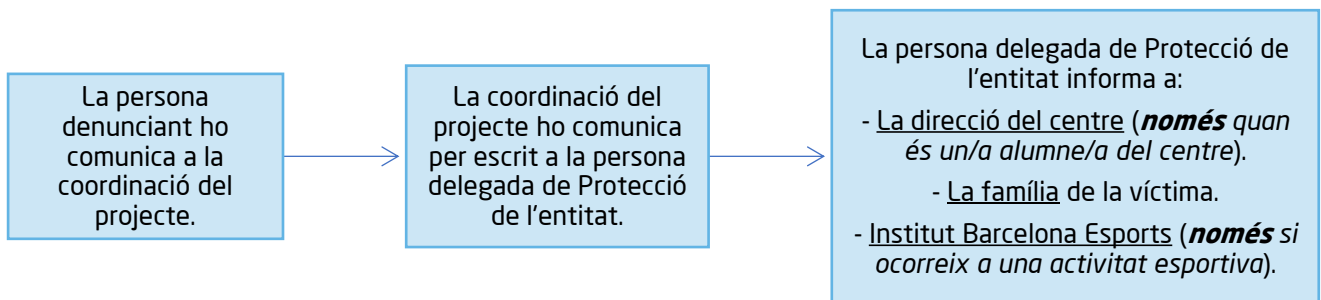
- Acceptar el Protocol per a la prevenció, detecció i acció de les violències cap a la infància i l'adolescència promogut per l'IBE, així com respectar-lo i aplicar-lo.
- Nomenar una persona com a Persona Delegada de Protecció en temes de violències, presentar-la a tot el personal de l'entitat i incorporar el seu contacte en el protocol i documents que se'n deriven. Garantir la seva assistència a la formació específica.
- Informar tot l'equip (persones contractades, voluntàries i en pràctiques) de les mesures preventives i el circuit de notificació, i fer-ho arribar conjuntament amb els contactes necessaris; també a qui s'incorpori de nou a l'entitat, així com col·locar-ho en un lloc visible.
- Informar les famílies de l'existència dels protocols i de com comunicar qualsevol incidència de qualsevol forma de violència cap a la infància o adolescència.
- Reclamar anualment el certificat negatiu d'antecedents per delictes de naturalesa sexual (també en els casos de monitors i monitores menors d'edat).
- En cas d'implicació d'una persona treballadora (sigui contractada, o sigui personal en pràctiques), aplicar la normativa de responsabilitat disciplinària corresponent.

#07

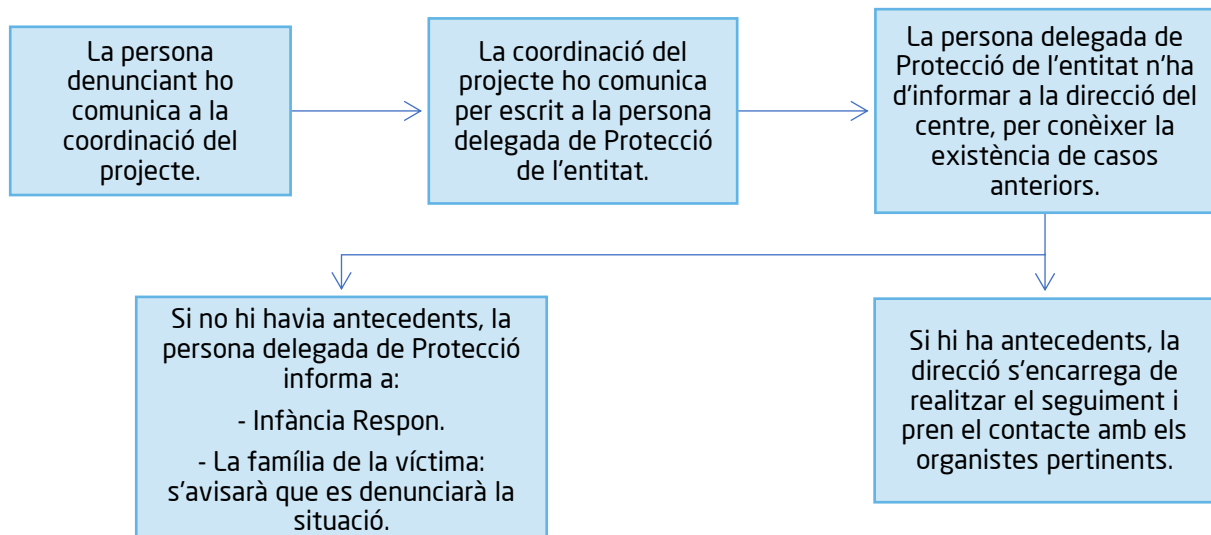
Circuits de notificació

En una situació de violència (sigui revelació, indicatiu o sospita) la persona treballadora de CET10 ha de notificar-ho **per escrit**. Depenent de la situació observada, hi ha un circuit de notificació concret:

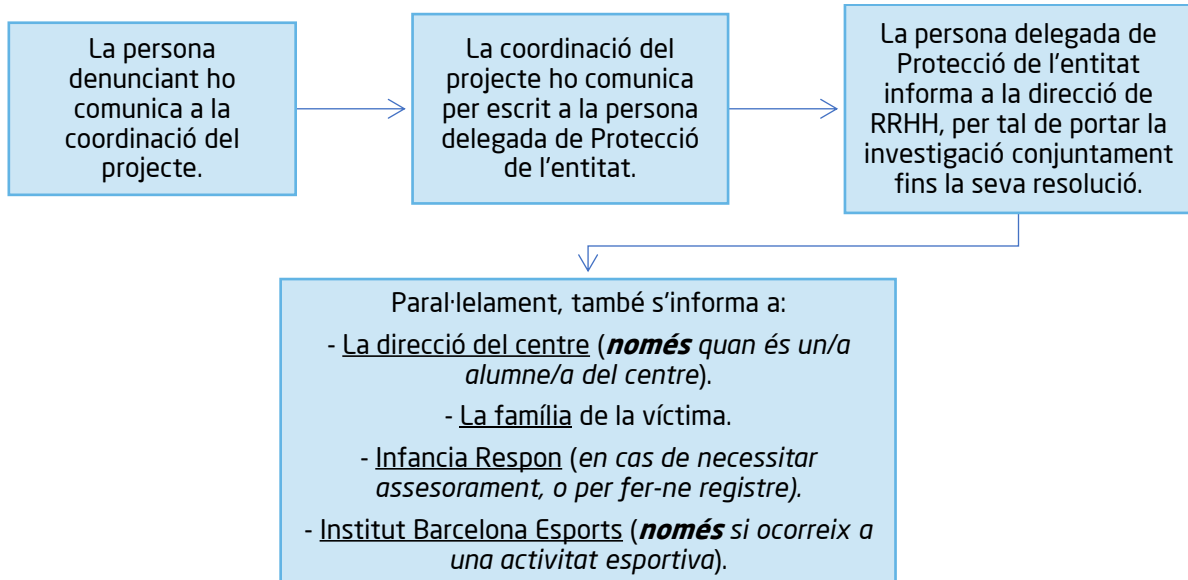
Violència entre iguals

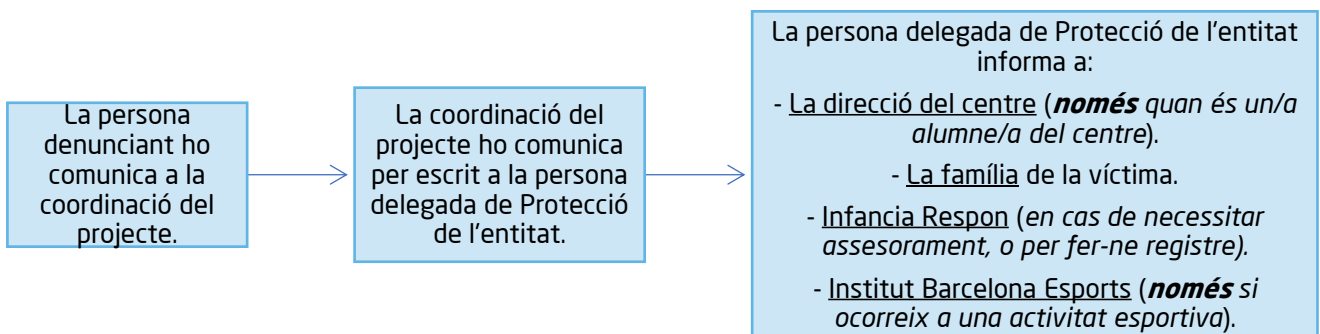
Violència dins l'entorn familiar (intrafamiliar)

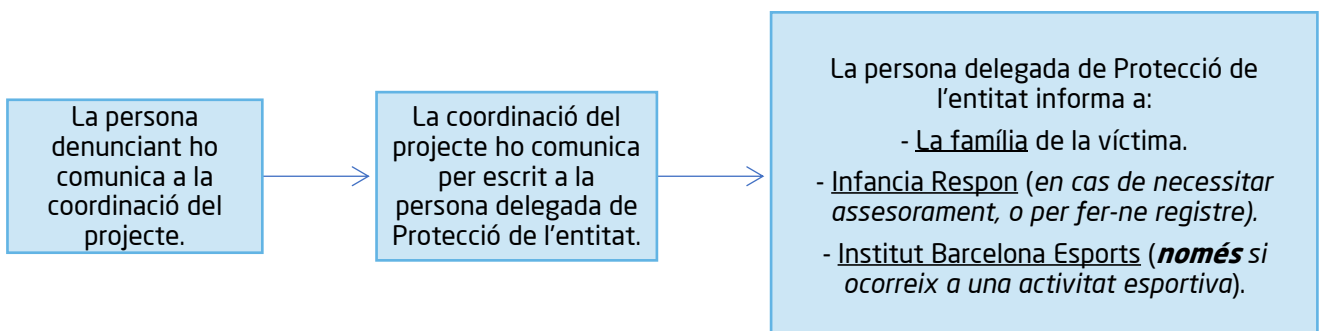
Violència d'una persona treballadora vers un/a menor

Violència d'una persona adulta (externa a CET10) vers un/a menor

Violència ocorreguda fora del centre escolar vers un/a menor

- Quan la persona denunciante forma part de l'Associació de Famílies d'Alumnes o la direcció del centre, generalment es posa en contacte amb la persona delegada de Protecció, evitant així que la situació sigui coneguda per gent prescindible dins el circuit de comunicació.
- En el moment en què la persona denunciante o la coordinació exposa la situació, aquesta es retirada del circuit i només el conformen la persona delegada de Protecció i els agents actius (direcció, família i organismes pertinents) per assegurar la privacitat.
- En la mateixa línia que el punt anterior, per tal de mantenir la privacitat, només s'informarà del procés de la investigació (inici del protocol, seguiment i tancament) però mai es donaran dades concrets.
- Poden haver-hi certes situacions que facin que la investigació hagi d'aturar-se:
 - La negació de la persona o persones denunciants a declarar els fets a l'entitat.
 - La direcció del centre, pel fet que el/la menor en rol de víctima és part de l'alumnat del centre, agafa el cas i obre un protocol (sempre i quan la persona denunciada no sigui treballadora de l'entitat).
 - Altres raons alienes a l'entitat.

En tots aquests casos l'entitat ha de continuar fent seguiment i informant del procés als agents que correspongui.

- La investigació del cas per part de l'entitat acaba si la direcció del centre decideix prendre'l, sent aquesta la que s'encarrega del circuit de comunicació. També en aquest cas, l'entitat ha de continuar fent seguiment i informant del procés als agents que correspongui.
- En cas de caldre assessorament específic o recursos amb els quals no es compta al principi de la situació, l'entitat demanarà el suport d'Infància Respon o bé de persones expertes en l'àmbit necessari.

El telèfon d'**Infància Respon és el 116 111**. Atenció telefònica gratuïta i permanent per a la prevenció i la detecció de violències cap a infants i adolescents.

En casos de violència sexual, la direcció ho ha de comunicar a la Barnahus de Barcelona (tel. 677.711.049;).

Si el fet ha ocorregut fa menys de 72 hores s'ha d'anar a urgències de l'hospital de referència:

- Menors de 16 anys, Vall d'Hebron.
 - Majors de 16 anys, Hospital Clínic.
-